

KORT-
AVOND

► Oude tijden herleven de komende weken in de Hoeksche Waard. Want de kortavonden zijn terug.

► De oorspronkelijke betekenis van het begrip: 's winters bij elkaar op visite gaan om streekverhalen te vertellen.

► In discotheek Alcazar is woensdag 21 december de finale. Dan komen alle verhalenvertellers bij elkaar.

Verhalen vertellen om de lange winteravonden aangenamer door te komen

Een huiskamer vol mensen, luisterend naar oude mythen, sagen en streekverhalen uit de Hoeksche Waard. De ouderwetse kortavonden zijn er weer. FOTO REIN GELEIJNE

Horen vertellen, doet vertellen

MICHIEL STRAUB
HOEKSCHES WAARD

Ik ben gisteren nog wezen kortavonden. Mensen van buiten de Hoeksche Waard zullen hoogstwaarschijnlijk hun wenkbrau-

wen fronsen bij het horen van deze uitdrukking. Maar wie van het eiland komt en er is getogen, kent het fenomeen kortavond als geen ander.

Oude tijden herleven deze maand in de Hoeksche

Waard. Want de ouderwetse kortavonden zijn terug. Op verschillende plaatsen komen buurtgenoten bij elkaar om verhalen te vertellen. Niet alleen Hoeksche-Waardse sagen en mythen, maar ook waargebeurde streekverhalen over 'Tante Neel', 'Dirk de Pot' of 'Piet Eenoog'.

Zoals deze week in Maasdam. Een avond, die lijkt te beginnen als alle anderen. Totdat de stoelen komen, de koffie wordt ingeschonken en kaarsjes worden ontstoken. De woonkamer vult zich snel met buurtgenoten. Maar een gewoon verjaardagsfeestje is het niet. Onder de streekgenoten bevinden zich verhalenvertellers. Echte verhalenvertellers. Zoals vroeger. „Wilde je toen nieuwtjes uit de buurt weten, dan ging je de dijk op of je ging kortavonden,” zegt Bert van der Linden, een van

de vertellers. „Want televisie en radio waren er nog niet. En een auto hadden we natuurlijk nog helemaal niet.”

En dan beginnen de verhalenvertellers. Marco Holmer bijt het spits af en vertelt over de kleine Jo die op een avond op bezoek gaat bij opoe, een glaasje bessenever drinkt en in een stil hoekje zit te luisteren naar alle verhalen die worden verteld. Langzaam wordt ze moe en als ze laat op de avond aan de hand van haar vader naar huis loopt, is ze ervan overtuigd dat het vermoeden juist is; haar grootmoeder bezit magische krachten. Er brandt namelijk niet alleen een lichtje in de lantaarns op de dijk, maar ook erboven.

Tecla Bovenberg vertelt vervolgens een verhaal over de hoed van haar vader, Marjan van der Vos onthult waarom ze nu nog steeds op de gelijke bruine veterschoenen

loopt en Bert van der Linden laat een aantal markante figuren uit de Hoeksche Waard de revue passeren.

'Horen vertellen, doet vertellen', lijkt het motto. Want tussendoor worden spontaan verhalen verteld. En zo was het vroeger eigenlijk ook. De koffie wordt verruild voor wijn, bier en jenever en de amandelstaaf voor bakjes nootjes.

Er volgt een tweede ronde verhalen, en zo wordt de kortavond toch nog lang.

Wat is het?

In Hoeksche-Waards dialect:

Kortavonden is een Hoeksche-waardse oitdrukking om aen te gèven dat men 's avonds van ongeveer kwart ôver zèven tot kwart ôver negen bai elkaer op visite ging om nieuwties oit te wisselen,

Wat volgt?

Discotheek Alcazar in kerstsfeer voor finale kortavonden

Nog tot en met het eind van deze maand worden op verschillende plekken in de Hoeksche Waard kortavonden gehouden.

Dat gebeurt bij 'gastgezinnen' in onder meer 's-Gravendeel, Oud-Beijerland, Strijen en Zuid-Beijerland, die hun woonkamer ter beschikking stellen als podium voor de verhalenvertellers.

De gastheer of -vrouw zorgt voor publiek volgens het zogeheten Tupperware-principe.

Op woensdag 21 december worden de kortavonden feestelijk afgesloten in discotheek Alcazar in Puttershoek. Ook dan worden er verhalen verteld.

Het Hoekschewaards Philharmonisch Orkest zorgt voor de muziek. Verder worden er kerstcarols gezongen en wordt het bekende verhaal Scrooge van Charles Dickens verteld.

Speciaal voor de jeugd zijn er 22 en 24 november 'kinderkortavonden'. Culturele Kring Hoeksche Waard en de gezamenlijke bibliotheken op het eiland hebben een programma samengesteld voor leerlingen van de groepen 6, 7 en 8. Kinderen die zich voor dit verhalenproject hebben opgegeven, gaan samen met rasverteller Marco Holmer spannende of grappige verhalen verzinnen en oefenen. Van 17.30 tot 18.30 uur worden ouders, ooms en tantes, opa's en oma's, vriendjes en vriendinnetjes in de bibliotheken in Oud-Beijerland en Strijen verwacht om naar de verhalen te komen luisteren.

Tot nu toe

● Van wanneer de oorspronkelijke kortavond dateert is niet precies bekend. Wat zeker is, is dat het begrip begin 1900 af zijn intrede had gedaan.

● De kortavond verdween in de jaren vijftig van de vorige eeuw. Oorzaken waren onder meer de komst van radio en televisie. Ook werden de inwoners van de Hoeksche Waard mobieler.

● Voorzitter Eelse Bies van Culturele Kring Hoeksche

Waard besloot vier jaar geleden het begrip kortavond nieuw leven in te blazen. De eerste drie keer vond het evenement rond de kerstdagen plaats in discotheek Alcazar.

● Dit jaar besloot Bies dichterbij de oorspronkelijke betekenis te blijven: hij bracht willekeurige mensen bij elkaar om naar elkaars verhalen te luisteren. En waar kan dat beter dan in de huiskamer.

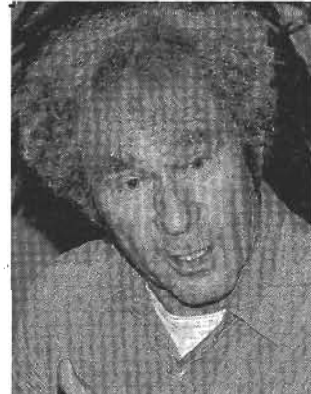
Meesterverteller

Marco Holmer (1950) is verhalenverteller, dramadocent en theater-regisseur. Hij geeft onder meer les op de Media-academie in Hilversum en de Hogeschool voor de Kunsten in Arnhem. Ook vertelt hij in theaters, scholen, buurthuizen, bibliotheken en op elke plaats en gelegenheid waar verhalen zijn gewenst. Zo ook tijdens de kortavonden in de Hoeksche Waard. „Een jaar of acht geleden

werd ik door de gemeente Strijen gevraagd mensen te trainen die graag streekverhalen vertellen. Ik kwam toen in contact met Eelse Bies van Culturele Kring Hoeksche Waard. Vanaf die tijd hebben we altijd contact gehouden. Ik heb dan ook meteen ja gezegd toen Eelse de kortavonden nieuw leven wilde inblazen. Want er zijn niet zo heel veel plekken in Nederland waar mensen bij elkaar komen om

verhalen te vertellen. Je ziet het hier: een gewone huiskamer kan prima als toneel dienen.” De afgelopen weken heeft hij de zeven Hoeksche-Waardse verhalenvertellers begeleid. „Het is zaak om een verhaal een beetje te stileren. Dat kan door onbelangrijke zaken zoals een naam of een straat achterwege te laten. Bovendien is het belangrijk dat je het lef hebt om voor een groep te

staan. Dat het leuker is om te luisteren als er humor in een verhaal zit, laat zich raden.” Andere belangrijke onderdelen zijn volgens Holmer onverwachte verhaalwendingen en een goede intonatie. „Hoe ouder de verhalen, hoe spannender ze zijn. Over een verhaal uit de tweede of derde hand zijn minder feiten bekend. Daar worden de verhalen natuurlijk alleen maar mooier van.”

MEER WETEN?

Wie meer informatie wil over de

finale van de kortavonden in discotheek Alcazar, kan contact opnemen met organisator Eelse Bies. Hij is te bereiken op telefoonnummer (078) 6763808.

UW REACTIE

Ging u vroeger zelf ook

kortavonden of bracht u uw avonden op een andere manier door? Vertel het via rd.hoekschewaard@ad.nl